

PRŮVODCE FIRMY K NAVÁZÁNÍ SPOLUPRÁCE SE ŠKOLOU

KROK 0

PROČ SE VŮBEC DO SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI POUŠTĚT?

JAKÝ MŮŽE BÝT DŮVOD A CÍLE SPOLUPRÁCE Z HLEDISKA ČASU A PŘÍNOSU:

Střednědobá a dlouhodobá spolupráce (3 a více let)

- vlastní výchova nových pracovníků, a to i v oblasti firemních hodnot a kultury
- stálý přísun nových pracovníků do podniku, např. pro generační obměnu ve firmě
- vize firmy podílet se na výchově mládeže ve svém oboru či regionu, zvýšení úrovně výuky na SŠ
- učení a profesní růst zaměstnanců při práci se žáky jako firemní strategie (CSR), dobrá pověst (goodwill)

Krátkodobá spolupráce (1-2 roky)

- otestovat si spolupráci s konkrétní školou (stáž, exkurze, přednáška)
- pilotní spolupráce při přípravě žáků na období jednoho školního roku s možností zapojit žáky do práce na konkrétní zakázce (ev. zaměstnat je v období prázdnin jako zkušené brigádníky)

KROK 1

ZAČÁTEK JE O INFORMACÍCH...

? Máte zájem o spolupráci s veřejnou nebo spíš soukromou školou?

- Zřizovateli většiny veřejných středních škol jsou kraje. Proto se jejich priority, financování a skladba oborů odvíjí od krajské strategie a politiky. Přístup krajů k podpoře spolupráce škol se zaměstnavateli se různí, od proaktivní podpory a účasti při jednání o spolupráci až po formální odkaz na přehled škol.
- Soukromé školy mají různou vlastnickou strukturu a jejich ochota spolupracovat závisí na prioritách jejich vlastníků a managementu.

? Které školy v dojezdové vzdálenosti učí naše nebo příbuzné obory?

- Nejlepší přehled o středních a vyšších odborných školách, včetně aktuální nabídky oborů vzdělání, nabízí www.infoabsolvent.cz (sekce „Kam na školu“).
- Na webových stránkách příslušného kraje naleznete přehled středních a vyšších škol, ale někdy také informace o **preferovaných a podporovaných oborech** na SŠ, na které kraj poskytuje stipendia.
- Dále je dobré se informovat o tzv. sektorových dohodách v regionu www.socialnidialog.cz/krajske-tripartyty.

? Jak se zorientovat v kódech a oborech odborného vzdělávání?

E (=až 3leté obory s výučním listem) - obory obsahují více praktického zaměření profilovaného pro výkon pomocných prací a podpůrných služeb.

H (= 3leté obory s výučním listem) a **L/O** (=4leté maturitní obory s odborným výcvikem) – obory s vysokým podílem praktického vyučování, které jsou vhodné pro dlouhodobější pobyt žáka ve firmě.

M (= 4leté maturitní obory bez odborného výcviku) – školy mají povinnost zajistit jednorázovou odbornou praxi.

ŠVP (= školní vzdělávací program) – dokument, který stanoví objem a uspořádání praktického vyučování pro daný obor; ŠVP připravuje škola a je možno jej po dohodě upravit tak, aby vyhovoval také vašim požadavkům – viz níže Možné komplikace a jejich řešení, MEZIKROK 1 a [příklady dobré praxe](#) pro inspiraci.

RVP (= rámcový vzdělávací program) – závazný dokument pro daný obor, který musí škola při tvorbě ŠVP respektovat. – viz [přehled platných RVP](#)

§ soustavu oborů a RVP definuje nařízení vlády č. 211/2010 Sb.

Pro jakýkoliv dotaz k odbornému vzdělávání, systému a vzdělávacím programům můžete kontaktovat e-mail: revize-sov@npi.cz

? Jak vybrat spolehlivou školu se zkušenostmi s tímto typem spolupráce?

- Na regionální nebo oblastní úrovni působí pobočky Hospodářské komory ČR, Svazu průmyslu a dopravy nebo jiných zastřešujících subjektů. Mohou mít za sebou úspěšné projekty spolupráce a doporučí vám konkrétní školy ve vámi preferovaných oborech.
- Dobré reference a dřívější zkušenosti škol hrají roli při samotném vyjednávání spolupráce.
- Webové stránky školy také napoví mnohé o partnerech, projektech a spolupráci (národní i zahraniční).

? S kým o spolupráci ve škole jednat?

- Jednejte **s ředitelem/ředitelkou školy**, alespoň v začátku, než dojdete k formě a podmínkám spolupráce a dospějete ke smlouvě. Ředitel má jako statutární zástupce školy plnou odpovědnost za její aktivitu.
- **Další důležité osoby** na straně školy, které má smysl již v přípravné fázi neformálně kontaktovat, jsou:
  - zástupce ředitele pro praktické vyučování nebo vedoucí učitel odborného výcviku
  - učitel odborného výcviku v konkrétním oboru vzdělání
  - učitelé odborných teoretických předmětů v konkrétním oboru
  - koordinátor spolupráce školy se zaměstnavateli

KROK 2 CO MŮŽE VAŠE FIRMA ŠKOLE NABÍDNOUT? CO JE PRO ŠKOLU PŘIDANÁ HODNOTA SPOLUPRÁCE?

LIDÉ – nejcennější jsou vaši odborníci, kterým umožníte působit v roli **instruktora** (= vést žáky na vašem pracovišti) nebo **odborníka z praxe** (= docházet do výuky ve škole či se podílet na konzultacích, exkurzích, projektech, závěrečných a maturitních zkouškách)

TECHNOLOGIE – v dané technologii můžete žáky a učitele přímo proškolit, nebo tuto technologii poskytnout pro využití ve výuce (cenné pro žáky je např. propojení strojního a programového vybavení s postupy a standardy, které ve firmě běžně používáte, nebo v oblasti služeb zase firemní strategie v jednání s klientem)

DOBŘÍ POVĚST – vaše reputace pomůže škole při společných náborových aktivitách a při osvětě, aby v konkurenci jiných škol a vzdělávacích nabídek motivovala žáky ke studiu vámi preferovaného oboru

MOTIVACE ŽÁKŮ – řada firemních pracovišť se osvědčila jako nástroj pro pozitivní změnu sociálně-pracovních návyků u žáků, včetně problémových jedinců

FINANCE – klíčové pro dlouhodobou úspěšnou spolupráci mohou být také vaše finanční prostředky, vložené např. do stipendijního a motivačního programu pro žáky, do stáží pro učitele odborných předmětů nebo do zřízení cvičného provozu či firemního školicího střediska

! Firma by měla mít při jednání se školou představu, co ze svých zdrojů a v jakém rozsahu je ochotna nabídnout.

KROK 3 JAKÉ FORMY SPOLUPRÁCE PŘIPADAJÍ V ÚVAHU?

FIRMY ČASTO VNÍMAJÍ JAKO ZÁKLAD SPOLUPRÁCE AKTIVITY, PŘI NICHŽ SI MOHOU PŘÍMO VYCHOVÁVAT BUDOUCÍ ZAMĚSTNANCE:

praktické vyučování žáků ve firemním prostředí – zahrnuje odborný výcvik žáků oborů E, H a L/0 a odborné praxe žáků oborů M; organizačně a finančně nejnáročnější a zároveň nejdůležitější forma spolupráce

- soutěže a volnočasové aktivity pro žáky
- přednášky odborníků ve školním vyučování
- vedení žáků při přípravě na profilovou maturitní zkoušku nebo závěrečnou zkoušku
- zadání a vedení závěrečné žakovské/maturitní práce

DLOUHODOBĚ FUNGUJÍCÍ SPOLUPRÁCE ŠKOLY A FIRMY SE ČASTO ROZŠÍŘÍ A ZAHRNUJE ÚČAST A PODPORU FIRMY V RŮZNÝCH PODOBÁCH NA CELÉM VZDĚLÁVACÍM CYKLU:

- nábor žáků ZŠ
- stáže učitelů ve firmě
- exkurze a stáže žáků ve firmě
- poskytnutí výukových materiálů, pomůcek a jiného vybavení
- společné zakázky s využitím žákovských produktů nebo práce
- účast odborníka z praxe při zkouškách
- spolupráce na tvorbě nového vzdělávacího programu
- dary a pronájmy vybavení či technologie (vyřazeného vybavení nebo zbytkového materiálu)

Příklady dobré praxe a případové studie výše uvedených forem spolupráce z konkrétních partnerství naleznete na pospolu.rvp.cz/priklady-spoluprace

KROK 4

CO KONKRÉTNĚ SPOLEČNĚ UDĚLÁME? JEDNÁNÍ SMĚŘUJÍCÍ K UZAVŘENÍ SMLOUVY O SPOLUPRÁCI

! Všechny výše uvedené formy spolupráce s výjimkou praktického vyučování žáků lze realizovat i jednorázově, na zkoušku, na základě dílčí dohody, a teprve když se osvědčí, zahrnout je do dlouhodobé smlouvy o spolupráci.

CO JE TŘEBA DOJEDNAT, MAJÍ-LI ŽÁCI ABSOLVOVAT ČÁST PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ VE FIRMĚ?

- **obsah a rozsah** – v jakých oborech a ve kterém ročníku bude praktické vyučování ve firmě probíhat, co se žák naučí, druh činností, které bude vykonávat, celkový počet žáků a hodin, jejich rozvržení v rámci školního roku, týdne a dne
- **personální zajištění** – kdo budou instruktoři, kteří žáky v podniku povedou, jejich kvalifikace a náplň činnosti, způsob zapojení/kontroly ze strany učitele odborného výcviku nebo jiné školou pověřené osoby, kdo, s kým a o čem bude při realizaci spolupráce komunikovat
- **organizační a právní záležitosti** – kdo zajistí potřebné pomůcky a nástroje, školení BOZP, kde bude praktické vyučování probíhat, doprava a stravování žáků, kdo povede evidenci docházky a další nutnou administrativu, zdravotní prohlídky, jsou-li potřeba, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou žákovi a za škodu způsobenou žákem na pracovišti (viz podrobněji právní část), podmínky ukončení smlouvy a případné sankce
- **finance** – způsob výpočtu a úhrady mzdy za produktivní práci žáka, kdo uhradí položky, které jsou na dohodě (pojištění, doprava, stravné, zdravotní prohlídky a pomůcky), zda a v jaké výši bude uplatněna náhrada nákladů podniku školou z jejich prostředků (tzv. normativu)
- **docházka žáků na odborný výcvik nebo odbornou praxi do firem** – je jeden z častých problémů spolupráce, které nelze snadno ovlivnit ani předvídat. Dohodněte si opravdu přesně se školou způsob evidence docházky na vaše pracoviště

§ škola může hradit firmě část přímých nákladů spolupráce ze svého rozpočtu na základě § 160 odst. 2 a 3 školského zákona

! Pro školu jsou důležité náklady provozního rázu na dopravu, stravné a ubytování žáků při praxích, stážích a exkurzích, na něž nemá v rozpočtu zvláštní prostředky. Bude proto usilovat o to, aby byly hrazeny z projektů, dotací kraje nebo spolufinancovány firmou.

§ 12 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stanoví povinné náležitosti „smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování“, některé důležité položky (např. pojištění) ovšem ve výčtu nejsou; škola bude mít zpravidla svůj vzor smlouvy, ze kterého lze vyjít

§ dle § 391 odst. 3 zákoníku práce odpovídá firma během praktického vyučování ve firmě za žáka obdobně jako za své zaměstnance

§ povinnost platit žákům odměnu za produktivní činnost stanoví § 122 odst. 1 školského zákona

MOŽNÉ KOMPLIKACE A JEJICH ŘEŠENÍ

MEZIKROK 1

Nevyhovuje profil absolventa či organizace praktického vyučování

Prohloubení výuky v dané oblasti beze změny ŠVP nebo úprava ŠVP na míru

- změna ŠVP je v kompetenci ředitele školy, je třeba ji dojednat s předstihem; zásadní změna ŠVP (např. v poměru hodin teorie a praxe či rozvržení praktického vyučování v rámci roku) se bude vztahovat pouze na nově přijaté žáky

MEZIKROK 2

Nelze zapojit žáky do reálného provozu

Zřízení firemního školicího střediska či cvičného provozu

- školicí středisko nebo cvičný provoz může mít různé podoby s různou mírou zapojení do produktivní činnosti podniku a různou mírou samostatnosti; pro žáky či učitele lze využít stávající školicí středisko pro zaměstnance
- má-li vaše školicí středisko vlastní právní subjektivitu, lze ho zařadit do sítě škol a provozovat ho v režimu tzv. střediska praktického vyučování (SPV) a čerpat přímé dotace ze státního rozpočtu obdobně jako soukromá škola

MEZIKROK 3

Požadovaný obor se na škole nevyučuje

Jednání o otevření nového oboru

- žádost o nový obor podává škola a schvaluje ji krajský úřad, přitom posuzuje zejména (§ 148 odst. 3 školského zákona):
1. soulad s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR nebo kraje
2. personální, materiální a finanční předpoklady školy pro řádnou činnost v daném oboru
- školu v žádosti podpoří váš deklarovaný zájem o absolventy a připravenost zapojit se do jejich přípravy

MEZIKROK 4

Škola nemá o požadovanou spolupráci zájem

Jednání se zřizovatelem, aby spolupráci podpořil ze své pozice; společný postup s dalšími firmami

- vámi požadovaná spolupráce může být pro školu příliš organizačně nebo finančně náročná (např. jste-li menší nebo střední podnik a máte zájem zajistit praktické vyučování jen pro několik vybraných žáků)
- zřizovatel (kraj) má možnost určitě aktivity po škole požadovat a také finančně podpořit jejich realizaci
- využijete zkušeností a zavedeného postupu od jiné firmy a oslovíte školu společně s další firmou stejného zaměření (např. pokrytí praktického vyučování pro celou třídu)

ÚKROK

Snaha o spolupráci se školami přes veškerou snahu selhává

Založení soukromé střední odborné školy

- zřízení školy je náročný formální proces (dle § 146 a násl. školského zákona), z věcného hlediska se posuzují stejné dva body, jako při otevření nového oboru (viz MEZIKROK 3 výše) § soukromá škola má dle zákona Zákon č. 562/2004 Sb., Část desátá, nárok na dotaci na neinvestiční výdaje ve výši 60-90 % normativu, který by dostala veřejná škola; normativy jsou každoročně uveřejňovány na stránkách krajů (i ve Věstníku MŠMT)

! Při řešení výše uvedených komplikací počítejte se zdržením, které bude trvat minimálně jeden školní rok.

KDO Z FIRMY BUDE VE SPOLUPRÁCI NEJVÍCE ZAPOJEN:

Garant spolupráce ve firmě – osvědčilo se, aby ve firmě agendu spolupráce se školou či školami zajistil jeden pracovník jako celek. Ve větší firmě to může být např. personalista.

Instruktor – zaměstnanec, který se přímo věnuje odborné přípravě žáků ve firmě, přičemž vyhláška stanoví limit max. 6 žáků na jednoho instruktora; v reálném provozu bývají nejčastěji 1-2 žáci na jednoho instruktora, který je vede a zároveň vykonává svou práci.

Odborník z praxe – jedná se o firemního zaměstnance, který bude vyslán za firmu do školy na přednášku nebo jako expert k závěrečným zkouškám či profilovým maturitním zkouškám.

Účetní a daňový poradce – finanční toky mezi vaší firmou, školou a žákem doporučujeme konzultovat se svými účetními a s daňovými poradci, můžete přitom využít další část **Průvodce pro účetní a právníky**.